

Uj ezredév elején:
— tarts össze, magyar!

Az elnémult harangok földjén — ne maradjon elnémult magyar templom!

46. évfolyam

17. szám

20 fillér

Dés, 1942 ápr. 23.

Szamosvidék

Szerkesztőség: Dés,
Bethlen Gábor-uca 17. sz.
Távbeszélő szám: 149.

Nemzetpolitikai, társadalmi és közgazdasági hetilap

FELELŐS SZERKESZTŐ: SZTOJKA LÁSZLÓ

Kiadóhivatal: Turul-nyomda
Apati Mihály-uca 2. sz.
Távbeszélő szám: 167.

Megtartotta tisztújító és beszámoló közgyűlését az Erdélyi Párt Szolnok-Doboka megyei tagozata

Dr. Vékás József a dési magyar élet köztiszteletben álló vezetője lett a szamosmedencei tagozat elnöke.

(Dés.) — A megyei Nemzeti Színházban tartotta meg érdeklődéssel várt beszámoló és tisztújító közgyűlését az Erdélyi Párt Szolnok-Doboka megyei tagozata. Fehérváry Károly megyei országgyűlési képviselő nyitotta meg, aki

a munkavállalás fontosságát emelte ki, mert ezáltal erősödik az ország.

Szilágyi Ferenc, a Szamosmedence országgyűlési képviselője tartalmas, gondosan összeállított beszédében az összes magyar kérdéseket érintette. Kiemelte a **közösségi szellem** fontosságát, ami kisebbségi sorsunkban egyetlen társadalommá kovácsolta Erdélyt.

— Minden egyes magyart meg kell keresnünk és olyan helyre állítanunk, amelyen őt képességei szerint megilleti, hogy ilyen módon egész lélekkel a nemzetért és a hazáért dolgozhasson!

A föld és tőke-politika a nemzetnek kell juttassa a haszontöbbletet. Felemelésre vár gazdasági, ipari életünk. A pillanatnyi közellátási nehézségeknél gondoljunk a jövőre, a tágabb magyar életre, melyért a harc folyik! A kormány Erdély mellett van: utak, vasuti hálózatok, szociális munka stb. mind felemelő célzatúak. **Nemzetiségi elvünk: Vallást, nyelvet, munkához való jogot tisztelünk, de csakis a magyar állameszme iránti teljes hűség mellett!**

Az ifjuság a jövő — ezért nevelésügyi politikánk az ifjuságot kell dolgozzon!

Albrecht Dezső központi alelnök, orsz. képviselő arról beszél, hogy a hét történelmi vármegye közül első Szolnok-Doboka az, ahol a magyar jóvátétel meg kell

induljon, hogy az elnémult harangok ismét szóljanak minden ősi magyar faluban!

— Mátyás idejében ötmillió birodalmunk és 80 százalékos nemzeti lakosságunk az Angol birodalommal egyenlő, Mohács után 2 és fél millió az ország — negyven százalék magyarral. A történelem és a belső bűnök így vezettek századokon át az egyes részek elnéptelenedéséig — a jóvátétel teljes értékű lesz.

A jövőre, ami feltámadásunkat hozza minden téren, fel kell készülnünk. Minden magyar felelős léptéért, tettéért, amit a történelmi időkben a magyar holnapért tesz!

Gróf Bethlen Béla a szövetségi munka fontosságáról beszélt, mert a szövetségi eszme a közösségi szellemet előnyösen fejleszti.

László Dezső orsz. képviselő kiemelte:

Nincs erdélyi és dunántúli, csak magyar van!

És — csonkák vagyunk mindaddig, míg az ősi lobogó nem leng minden magyar bástya büszke ormán! (Nagy eljenzés.) Az Erdélyi Párt ellen emelt vádakra kijelenti, hogy a Párt a szociális új magyarságért és az erős, független magyar birodalomért dolgozik.

— „Minden egyes magyar embert fel kell keresnünk és olyan helyre állítanunk, amelyen őt képességei szerint megilleti, hogy ilyen módon egész lélekkel a nemzetért és a hazáért dolgozhasson!”

— Szilágyi Ferenc országgyűlési képviselő beszédéből

A tisztújítás során, Kovács László ref. esperes korelnök Lőrincz János ny. szamosujvári esperes elnöklétével jelölő bizottságot küld ki, mely rövid idő múlva hozza a jelöléseket. **A megyei tagozat elnöke: Dr. Vékás József.** (Nagy taps, eljenzés, egyhangú: elfogadjuk!) Elnökségi tagok: Antal Dániel, Thorma Miklós, Kése Attila, Biró Péter, Ifjabb Gombár Sándor, Váradai Károly, Farkas Albert, P. Beke Kázmér, Kiss János, Mihály Károly. Megyei kiküldött: Fehérváry Jenő. Kovács esperes, korelnök elfogadottnak jelenti ki a listát s meleg szavakkal üdvözli az új elnököt, akire nagy feladatok várnak. A felszólalók által is szeretettel köszöntött új elnök megköszönve a bizalmat —

a magyar életben a szeretet, bizalom, együttérzés fontosságát hangsúlyozta. Fajszeretét nélkül nincs közélet. Mátyás fajszeretete fénybe emelte az országot s Trianon átkából is egy lánglelkű Vezér fajszeretete emelte ki a népet.

— Szeressük azt aki magyar és azt, ami magyar! De csak az **érmileg** is magyart, nem azt, aki csupán beszél a nyelvet.

A közgyűlés a Himnusz eléneklésével ért véget.

ösztöndíjat létesítsen a megye, azon vármegyei, ilyenek hiányában keleti és erdélyi országrészekről származó olyan legalább jól érettségizett ifjak számára, akik a közügyi közigazgatási pályán óhajtanak elhelyezkedni — s kötelezik magukat a vármegye területén husz évi közügyi közszolgálatra, (Az illető ifjak a vásárhelyi másfél éves jegyzői tanfolyamot fogják végezni.) Cséfalvay dr. másodfőjegyző előadásában jóváhagyta a közgyűlés Dés és Szamosujvár megyei városok többrendbeli határozatait. A tárgysorozat többi részét egyhangulag fogadta el a közgyűlés.

A közigazgatási bizottság előtt Vizváry főjegyző ismertette az előző havi alispáni jelentést, majd egyes szövegekkel beszámolója következett. Az ülés után a kilenc albizottság ülésezett, a főispán elnöklété alatt.

Czirmai Zoltán az új szamosujvári ref. lelkész

(Szamosujvár.) Kiss János ref. esperes zsúfolásig megtelt templom előkelő közönsége előtt tartalmas beszéd kíséretében iktatta be hivatalába Szamosujvár új lelképásztort, Czirmay Zoltán volt buzai ref. lelkészt. Az egyhangulag megválasztott lelkész, gazdag programot adott. A beiktatás után a templom közönsége a kulturterembe vonult, ahol üdvözlő tisztelgések voltak. Elsőnek Alexa Ferenc plébános az örmény kath. egyház, azután Dr. nemes Tamássy Károly polgármester a város közönsége, Szóts Béla ipart. elnök az Erdélyi Párt és a magyar iparos társadalom nevében, Schilling János Szolnok-Doboka vármegye alispánja a buzai és noszolyi egyházak nevében, Farkas Albert dési ref. lelkész a dési ref. hívek nevében, P. Hegyi Péter a szamosujvári róm. kath. egyház nevében, Movlin József a szamosujvári ref. hívek nevében, Dr. Lénárd Bálintné a református Nőszövetség nevében, Szenesné Bodor Mária a tanulóifjuság nevében és Sándor István elm. isk. igazgató a ref. elemi iskola és a dalárda nevében üdvözlőiték az új lelképásztort. Czirmay Zoltán meghatott szavakban mondott köszönetet az üdvözlésekért és ígéretet tett, hogy úgy a felekezetek közötti békét, mint minden magyar megmozdulást ápolni és támogatni fog. A lélekemelő ünnepély a Himnusz hangjaival ért véget.

Dr. Vékás József, a szamosmenti magyar élet hivatott vezetője lett az elnöki tiszt elvállalásával. Feladata az elnémult harangok földjén szinte emberfelettinek látszik. De ez ő szerény, tiszta, munkás, gerinces egyénisége megfogja vivni a harcot — ezt tudjuk — s ha kell egész életét odaáldozza nemzetének. Mellette fogunk állni ebben a harcban, mert ezen a harcban — tizenkettedik órában vagyunk — dől el a szamosmedencei magyar élet sorsa! (sz.)

A megyei közgyűlés és a közigazgatási bizottság áprilisi havi ülése

(Dés.) Gróf Bethlen Béla főispán elnöklétével tartotta meg áprilisi havi ülését a megyei közgyűlés — mely 164 pontot tárgyal le teljes

egészsében. Vizváry Viktor főjegyző előterjesztette Kállay Miklós m. kir. miniszterelnök leiratát, melyben bejelenti kormányelnöki kinevezést s kéri a támogatást. A főjegyző kérte a közgyűlést, hogy a díjtalan közigazgatási gyakornokoknak a díjas gyakornokok fizetésével egyezőt

állapítsanak meg — a javaslat elfogadást nyert — főjegyző előterjesztésére a közgyűlés elhatározza, hogy oly javaslatot terjeszt a legközelebbi közgyűlés elé, melynek értelmében a vármegyei jegyzői állások betöltése érdekében — kettő egyenkint 1500 — 1500 pengős

Szamosmenti magyar világ

Sürgös tennivaló

Irta: Biró Péter kisgazda, gazdaköri elnök (Somkerék)

A magyar államnak az erdélyi bevonulás után első teendője volt, a román állam által annyira elhanyagolt, szinte járhatatlan, állami utaknak a rendbehozatala. Óriási munkát fejtett ki ezen a téren, hogy a kátyus, gidresgördős utakat, melyeken annyi autó és kocsit tengelytörés, állat és emberkinzás ment végbe, rendbehozza. Ma úgy gurul a sima uton a kerék, mint a jókarban tartott tekepályán a golyó!

Nagy áldozat, de megéri, a közlekedés gyorsabb és biztosabb, mentesítve van a jármű a rongálástól, állat a kinzástól és ember az agyonrúzástól.

De vannak nekünk másféle utaink is, törvényhatósági, községi és határutaink. A törvényhatósági utak javítása itt-ott megkezdődött, de nagyon sok még járhatatlan. Községi és határ utak mind a régi elhanyagolt állapotban vannak, sőt az utóbbi erős évszakok alatt szinte járhatatlannokká váltak.

Ezek rendbehozatalán semmi kezdeményezés még nincs, pedig a mai gazdasági életben fontos szerepet játszanak, nagy horderejük van a gazdasági munkák elvégzése és a termények elszállítására terén, ami országos érdek.

A rossz községi utak és düllőutak sok helyen olyan állapotban vannak, hogy fogatos járművel rá sem lehet lépni, ez megakadályozza a földek megművelését, trágya kihordását, termény betakarítását stb., s nem egy helyen emiatt látni a lagföldeket.

Az állam elvégzi azt a munkát, mely az utak karbantartásával mindnyájunknak hasznára és büszkeségére válik. A vármegye is programjává tette és több helyen már megvalósította, sajnos községeink nagyon keveset vagy éppen semmit nem tettek ezen a téren.

A községi jegyzők munkája tulzsfolt, az övék a toll, ennek a munkáját ők el is végzik. De a külső munka a községi bírósé, helyettesé. — esküdt urak és községi tanács ez az önök munkaköre: az utakat sürgősen meg kell javítani, lehet ezt több módon, közmunkával, munkáscsoportok alakításával, ma mindenkinek dolgozni kell a közért, de hogy ennek eleget is tegyen mindenki, önök a felelősség! Legyen kezük állandóan a község útözerén, érezzék meg annak bajait és sürgősen intézkedjenek, ne érezék soha, hogy elegett tettek, sőt mindig azt, hogy keveset tettek, mert csak akkor érdemlik ki azt a közbizalmat, mely az élre állította.

Jóakarát, kötelességtudat és minél több lelkesedés, ebben önöknek elől kell járni, megfizetett erővel kell szolgálni a közösséget, mert hazánk, nemzetünk jocosottabb teljesítményeket vár tőlünk!

D.S.E.—Dési Máv. 2:0 (0:0) Szép mérkőzés, egyenlő ellenfelek küzdelme.

Az Erdélyi Párt körútjai**a Szamosmentén****Szelecske és Kackó végvári magyarjainál...**

(Dés.) — Az Erdélyi Párt szamosmenti központja részéről Szilágyi Ferenc orsz. képviselő, Bányai Sándor titkár, László Márton és Daday Zoltán kulturális szakosztályi tagok társaságában Kackó és Szelecske községet látogatták meg ujjában. Kackón Bodó főjegyző nyitotta meg az értekezletet, Bányai Sándor a látogatás célját ismertette, majd Daday Zoltán Gyoni Géza: Csak egy éjszakára c. versét adta elő. Szilágyi Ferenc a magyar kötelességeiről beszélt, az egység szükségességéről. László Márton kuruc dalokat énekelt.

Szelecske szörvány községben a hasonló tartalmu és műsoru gyűlést Balogh Árpád ref. lelkész nyitotta meg.

Mindkét helyen a közérdekű panaszok feljegyzésére is sor került.

Szék ismét példát mutat

(Szék) A széki Emge Gazdakör ülésén Filip I. Márton gazda javasolta, hogy a gazdakör tagjai ezévből közösen vessenek el és műveljenek meg két kat. hold napraforgó vetést — ezáltal nemzeti kötelességet teljesítve. A jelenlevő 81 kisgazda lelkesen elfogadta a kaláka-munkát. Mihály Károly és Kónya László lelkészek azonnal fel is ajánlottak e célra díjtalanul 1—1 hold földet.

Ehhez az izig-veig magyar cselekedethez csak egyetlen szót lehet hozzátenni: Kövessük!

A marosvásárhelyi cukorgyár termelési területeihez kapcsolja Dés és Beszterce vidékét is

— mihelyt az új vasutvonal kiépül — mondotta sajtónyilatkozatában a gyár veretősége. A terv valóra váltása az egész Szamosmentére lendítőleg hatna.

Sürgös intézkedéseket igényel több székvárosi „apróság”

(Dés.) — Tény, hogy egyelőre nem lehet szó nagyobb városfejlesztési s rendezési munkáról, de viszont néhány „apróság” lehet, sőt kell, — és pedig igen sürgősen — segíteni!

A közpolgárság érdekében...

Poros lábravalók s egyebek.

Itt van mindjárt egy ilyen furcsa dési „speciálitás”. A jámbor polgárt az uccán járva — *poros lábravalók stb. verik orron* — tiszta balkán, ahogy az üzletek kiagatnak minden alsó s felső fehérműtű cégérük alá! Pléhtáblák veszélyeztetik ezenkívül a polgárt — kicsüngenek, lecsüngenek — olykor le is zuhannak!..

Uccaseprés — délben!...

A városi szabályrendelet a város tisztítását, seprését a hajnali órákra

írja elő. Mért működnek akkor elég gyakran déli 12 órakor az uccaseprés, legnagyobb forgalom idején, baccillusok milliárdjait seprve a polgárra? (S mért rázzák az uccára a porlőrőt a háziasszonyok — mikor tilos!..)

Feliratok...

A feliratok városszerte hibásak, ugyszólva egyetlen rendes cég-tábla sincs Désen! Sőt: a város által hozatott utcatáblák egyikén is ezt olvashatjuk: Kossúth-utca — jó hosszú ú-vall!..

Intézkedést!

Fenti bántó és leverő hatást keltő szabálytalan „apróságokat” minél előbb el kell tüntetni — a rendőrség segítségével, ha más-ként nem menne!.. Amugyis egyáltalán nem nyujt elmaradott városunk valami szebb esztétikai látványt — hála 22 év balkáni várospolitikájának!..

Szamosujvári olvasóink, előfizetőink minden a lappal kapcsolatos ügyben ottani munkatársunkhoz forduljanak: Szóts Béla, villanyiroda.

Kivonatos versenytárgyalási hirdetmény

A m. kir. államvasutak igazgatósága a Dés—Szeretfalva vonal 208+67 szelvényében levő kudi Szamoshid falazati munkáira (2 hidfő, 3 pillér) nyilvános versenytárgyalást hirdet.

Ajánlatot csak az egész munkálatra lehet tenni

A munkákra vonatkozó ajánlati költségvetés nyomtatvány, ajánlati minta, ajánlati feltételek, építési feltételek és tervek a m. kir. államvasutak központi tervtárában (Budapest, VI. Andrassy-ut 83. sz. fszt. 12.) folyó évi április 13-tól kezdve 8.—11. óráig szerezhetők be.

Felvilágosítással a m. kir. államvasutak igazgatóságának D. III. hidosztálya (Budapest, VI. Andrassy-ut 73. sz. V. em. 518.) szolgál.

Felhívom a pályázni óhajtokat, hogy: „Ajánlat a Dés—Szeretfalva vonal 208+67 szelvényében levő kudi Szamoshid falazati munkáira a 26933/1943. sz. versenytárgyalási hirdetmény alapján, felirással ellátott, pecsételt, lezárt borítékba helyezett mellékleteivel zsinórral egybefűzött ajánlataikat legkésőbb 1942. május 6. napjának déli 12 órájáig a m. kir. államvasutak igazgatósága építési pályafenntartási főosztály igazgatójának titkárnál (Budapest, VI. Andrassy-ut 73. sz. VI. em. 451.) közvetlenül, vagy posta útján nyújtsák be.

A fenti határidő után benyújtott ajánlatok, mint elkésették, tárgyalatni nem fognak.

Az ajánlatok a beadás határnapján déli 12 és fél órakor nyilvános versenytárgyaláson a m. kir. államvasutak D. III. hidosztályában (Budapest, VI. Andrassy-ut 73. sz. V. em. 518 sz.) fognak felbontatni. A felbontásnál az ajánlattevők, vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

A bántapénz az ajánlat szerinti érték 2 %-a.

Az ajánlattevők iparigazolványát egyszerű másolatban csatolni kell az ajánlatához. Kisiparosok ipartestületük bizonyítványával igazolhatják, hogy jogosultak e munka elvégzésére.

Budapest, 1942. évi március hó

A M. Kir. Államvasutak Igazgatósága.

A dési gyalogezred Désen**április 26-án ezredzászló szentelési ünnepséget tart**

— 25-én este zenés takaródó, 26-án reggel zenés ébresztő vezeti be az ünnepségeket. 26-án reggel 7.30 perckor a rom. kath. és ref. templomokban istentisztelet. 10 órakor ünnepség a Horthy főterén. A meghívottak belépőül szolgáló meghívójukkal a lezárt térségre a városháza felől jönnek — 9.45-ig el kell foglalják kijelölt helyeiket. Megjelenés: tisztek díszruha, polgári egyének magyar vagy sötét ruhában. 13.30 perckor egyszerű bajtársi ebéd a vármegyeháza dísztermében, a tisztikar és meghívottak részére. A csapatzászló avatási ünnepségre a csapatok kivonulnak. A 22 év utáni első hasonló ünnepséget a szamosmenti magyarsága együttérző szeretettel várja.

Gróf Bethlen Béla főispán**emlékirata nyomán Szolnok-Doboka iparának fejlesztésével foglalkozott a Gazdasági Tanács**

(Kolozsvár.) A kormány előtt fekvő iparfejlesztési törvényjavaslatlalt kapcsolatban az Erdélyrészi Gazdasági Tanács már a közelmúltban, széleskörű adatgyűjtési tevékenysége során számos megye iparának fejlesztési lehetőségeit vizsgálta meg. Legutóbbi ülésén részletekbe-menő módon foglalkozott Szolnok-Doboka vármegye iparfejlesztésének emlékiratával, amely főleg a juhtenyésztéssel, az erdőgazdálkodással és a gyümölcs-termeléssel kapcsolatos iparosítási lehetőségre mutat rá, miután a vármegyén keresztül két elsőosztályú vasutvonal megát, továbbá többféle, megfelelő mennyiségű energia-forrással is rendelkezik. Az Erdélyrészi Gazdasági Tanács dr. gróf Bethlen Béla főispán iparfejlesztési emlékiratát a megye viszonyaira való tekintettel a legteljesebb mértékben magáévá tette és jelentőségének megfelelő módon terjeszti fel.

Szolnok-Doboka vármegye Alispánja.

6410—1942. ai. sz.

Pályázati hirdetmény**állatorvosi ösztöndíj elnyerésére**

Pályázatot hirdetek kettő darab évi 800—800 pengős állatorvosi ösztöndíj elnyerésére.

Ezen ösztöndíjat csak olyan jó érettségivel rendelkező tiszta keresztény származású elsősorban vármegyei, ilyen pályázó nem léteben másodsorban a visszatért keleti és erdélyi országgrészen lakó ifjú nyerheti el, aki első ízben az állatorvosi karra való felvételt igazolta és későbbi tanulmányait kielégítő eredménnyel végzi, továbbá kötelezi magát arra, hogy tanulmányainak befejezése után legalább 10 évet töltsön el Szolnok-Doboka vármegyében, mint hatósági, vagy körállatorvos, ellenkező esetben az ösztöndíjat egy összegben kamatos kamataival együtt a vármegyének visszafizeti és per esetén aláveti magát a dési kir. járásbíróóság illetékességének.

A pályázati kérelmek beadási ideje az alispáni hivatalnál 1942. június 2-án déli 12 óráig.

A pályázati kérelemhez csatolni kell: 1., saját, szülők és nagyszülők születési bizonyítványát, 2., iskolai bizonyítványt, 3., a fentieknek megfelelő két tanu előtt aláírt kötelezvényt, 4., vagyoni bizonyítványt.

Dés, 1942. április hó 10-én.

Alispán helyett: **Vizváry s. k.** vm. főjegyző.

Magyar figyelő

Nem jó a napot nyugta előtt dicsérni, de a tényeket megállapítani szükséges. Dés város életében az utóbbi időben örvendetes pezsdülés tapasztalható s ezt tudatosítani kell. A közönyt és fásultságot egyre gyakrabban törli át az életigénylés lendületes akarása. Egyházi, — bizottsági, — egyesületi gyűléseken és műsoros estélyeken a magyar szellem toborozza hiveit az itthonmaradtak seregébe. Öntudatosan akar küzdeni látható és láthatatlan ellenségeivel, hogy szellemben és lélekben méltó legyen a harcmezők hőseihez.

A tábor azonban hiányos. A mostani életünk a közösségi élet

Erdélyi Magyar Olasz Ásványolajipar R. T.

Bélahegy ut 5. DÉS, Telefon: 81.

Központ: Kolozsvár, Egyetem u. 1.
Budapesti iroda: Kristóf tér 3.

„EMOLIN“

gépzsír, kocsikenőcs, olajok, petróleum, motalkó, benzín

kialakulása felé törekszik, és ez a közösségi élet csak az egyénként is öntudatos és bátor magyarok közössége lehet. A csatatereken a győzők átütő ereje abban van, hogy a vezérőrnagy és közlegény csak a felelősség szempontjából különbözik. Nincs úgy, hogy a vezérek megerősített helyről távolbalátóval figyelik a harc kimenetelét s onnan trombitáltatnak: jobbszárny előre balszárny visszakozz stb. A vezérek képességeik szerint kapják megbízásukat s harcosok kötelességteljesítésük arányában

PAPOLCZY SÁNDOR ÉS FIA
épület, géplakatos, vízvezeték és autógépheggesztési vállalat.
DÉS, APAFI UTCA 1 SZÁM
Telefon 158. sz.

a kiténtetést. A győzelem szempontjából nincs fontosabb vagy

Uj magyar írók

Orvosok és parasztok

Írta: Veress Péter

Azt hiszem, az egészségügyi szolgálatot mindenképpen meg kell szervezni és jól és magyarul kell megszervezni, mert másképp nem ér semmit. A magyar nép biológiai tartalékereje ma még főleg a parasztságban és a faluról bemenekült külvárosi munkásságban van. E nép fölött eddig csak az Isten és a Szerencse uralkodott. Isten, akihez szorultságukban menekülnek s a Szerencse, ami kozmikus jelenség: kiszámíthatatlan és csodálatos. Sorsnak, Végnak hívják az irodalomban azt, amit a nép Szerencsének nevez, mert a nép nem járatos az elvont bölcséleti fogalmakban, neki a tárgyiasabb, egyszerűbb Szerencse a relytélyes Végnak. Nemcsak azt érzi szerencsének, ha kincset talál, hanem azt is, ha megmenekült valami nagy bajból, betegségből.

De nem mehet így tovább. Isten is csak azt segíti, aki segít magán s a Szerencsét más népek kényszeríteni próbálják. Ez a mi kötelességünk is.

kevésbé fontos örhely. Mindenki katona és mindenkinek győzni kell. De csak úgy lehet győzni, ha mindenki katona.

Városunkban megkezdődött a toborzás, de úgy látszik, hogy sokan még nem olvasták el SAS behívójukat.

Pedig itthon is felkészült magyar seregek kell állnia, a kü-

Roman Viktor faiskolája, DÉS:

Alma, körte, cseresznye, meggy, szilva, kajszin, dió, eperfa csemeték. Sor- és díszfák, tenyők. — Spárgagyökér.

lönösen megyénkben és városunkban alattomoskodó ellenségeink ellen.

Az iskolán kívüli népművelés melyről az utóbbi időben sok szó esik, rossz szó. Az emberek ösztönösen huzódoznak attól, hogy őket „műveljék“. De ha a szó fogalmi meghatározása nem is a legjobb, a cél, melyet maga elé tűzött, szép és jó. Egyeséges szellemű öntudatos magyarság kialakulását akarja elő adássorozataival és tanfolyamaival szolgálni. Eddigi tapasztalatok alapján azonban úgy látszik, hogy a cél sem megfelelő. Hiába hívták DÉS polgárait az előadásokra, mert az eddigi legnagyobb létszám sem haladta meg az 50-60 főt, már pedig ez nagyon kicsi százaléka városunk polgárságának. Nem kétséges, hogy

Szobafestést, mázolás, cimpfestést és templomfestést olcsón és jól elkészít, vállal, a 32 éve fennálló
KISS PÉTER CÉG, DÉS.
Műhely: Kossuth L. u. 8. Lakás: Kovács S. u. 67.

ma mindenkinek sok munkája, gondja, baja van, de az sem, hogy elvesz a nép, mely tudomány nélkül való.

A város nem tanulhat a falutól mondják, valják sokan. E tétel igaz is, ha a magas műveltség időtálló eredményeit, vagy pedig a városi civilizációt veszszük alapnak. Ezeket a területein az életnek a falu kell, hogy tanuljon a várostól, más szóval a városnak kötelessége tanítani a falut. Ha valaki mégis meg-

A közösségnek segíteni kell a család dolgaiban. Mert a családon áll a közösség, abban győzhetetlen. Most értem már a kinaiakat, akik nagy, lomha, korrupt és tehetetlen államuk helyett a család szeretetével tartották fenn a fajt. Ők bírták úgy is, de mi nem bírjuk ebben követni őket. A mi ösztöneinket már megtámadta a kapitalista civilizációnak nevezett szörnyű erő, Asszonyok milliói vannak az egész Nyugaton, akik már tudnak gyermek nélkül élni.

Pedig ez betegség, az ösztönök betegsége, még akkor is, ha a kegyetlen muszáj, az olacsony bérek, a rossz lakásviszonyok okozzák ezt a betegséget.

S ezzel szembe gyenge a prédikáció. Hiába mondom én, hogy „merjetez anyák lenni, mert az anyaság hozza a szenvedést s szenvedés nélkül nincs lélek, lélek nélkül nincs ember“, ha a közösség nem gondoskodik róla, hogy az anyák ki is bírják a szenvedést s nem gondoskodik róla, hogy megszült gyermeküket fel is nevelhessék.

A család sok szenvedés, sok borzalom, sok nyomoruság for-

fordítva használná a tételt — és ma mind többen vannak olyanok, — akkor sem kell teljes egészében elfogadni azt, mert akik hirdetik azok se azt mondják, hogy a bagózást, a köpést és más a falusi ember műveletlenségéből származó tulajdonságokat kell ellesni és eltanulni. Ami jó és építő erejű az itt is, ott is jó és építő. Nem kicserélődésről, hanem a magyarság igazi képének, arculatának minden vonalon való egymáskiegészítéséről lehet csak beszélni. Ami jó, azt meg kell tartani, és ami rossz, azt el kell vetni. Következtesen és tervszerűen falun és városon egyaránt, Alkalmat kell szerezni és teremteni a város és a falu kiegyenlítődéseknek.

Rádió, csillár, elem, asztali és éjjeli lámpák, villanyvasalók, legmodernebb kivitelben, olcsó árban a Szentbenedeki Elektromos Művek R. T. dési és szamosújvári üzletében szerezhetők be. Kérjen díjtalan bemutatást, ajánlatot! Szakszerű, pontos javítás!

Ördögösfűzes magyarsága példát mutat erre. Megtanulta, pedig ez nem az ő feladata, Kodolányi János Földindulását. Előbb otthon, azután Szamosújvárt is bemutatták munkájuk eredményét. Itt nem a tény maga, noha az is elismerést érdemel, hanem a sajátmaguk megismerésére való törekvés az, amit a város megtanulhat. (-i.)

Magyar munka a Sajómentén

Fehérváry Károly országgyűlési képviselő látogatásai

A Sajómentét látogatta meg Fehérváry Károly Szolnok-Doboka megyei képviselő, Kесе Attila járási titkár és Fekete Gerő tagozati elnök társaságában. Sajóudvarhelyt a község magyarsága várta a bemutatkozó képviselőt s a magyar Hiszekegy elhűngzása után a tagozati elnök meleg szavakkal üdvözölte. Ezután Fehérváry Károly szölt a Párt tagjaihoz. Beszélt azokról az eredményekről, melyet az elmúlt

rása, de sok örömmel és szépségnek a forrása is. Szenvedése és öröme azonban a családtalan életnek is van, ezen az alapon soha sem lehet az igazságot megtalálni. A család mindezeket túl még az élet forrása is s ez a világon a legnagyobb dolog. Az élet. Minden más törvény ehhez igazodjon. A közösség pedig védje a családot, mert a saját életét védi benne!

Embert!

E fehér fagyban, rossz viharban véd a melled és óvd a lelked! Dajkád, melegítsd önmagadban a feltámadó, győztes embert!

Határtalan, szabad mezőkön zúgjon majd ősi, békés nóta, lélek társilélekkel mérközözn — mintha ép a kezdete volna!

Sztojka László

Epebaj speciális módszere

lett a jászkarajenői csodaforrás vize. Az epeutak, a máj, a gyomor betegségei esetén, orvosi tanács és ellenőrzés mellett 4-6 hetes kúra tartandó e pompás természetes gyógyszerrel, a Mira gläubersós gyógyvízzel, mely eddig is sok százezer magyar egészségét adta vissza. Kérdezze meg orvosát!

szomorú időkben tanusított összetartásunk hozott a magyarság számára s figyelmeztetett, hogy az állam a maga nagy feladatát, mely reá ez országrész ujjaépítése terén vár, csak úgy tudja teljesíteni, ha a legkisebb tagjai a nemzetnek lelkes és kitartó munkával siet az állam és a kormányzat támogatására. Innen Várkuduba érkezett a bizottság, ahol ép a gazdakör folytatta ülését. A gazdakör oly fegyelmezetten és értelmesen tárgyalta a maga gazdasági kérdéseit, hogy a látogató bizottság elismeréssel kellett adozzon érte. Gáspár János elnök és Vajna István gazdaköri elnök köszönték meg a látogatást. Csicsókeresztur megfoglyatkozott népe ellévén foglalva, mindössze az elnökséggel, Thorma Miklós és Fodor Gergely esperesplébánossal tárgyalta meg a bizottság a napi kérdéseket s egy közelebbi látogatás időpontját. Ezután Somkerék magyarságot kereste fel a bizottság. A ref. egyház művelődési házában.

Megható volt a jelenet, amint Biró Péter G. K.-i elnök, Telegdy Lászlót az Emge elhunyt alelnökét méltatta. Fehérváry Károly képviselő beszédében kijelentette, hogy mint szomszéd, mint egyházi vezető ismeri Somkerék rendkívül munkás, haladó népét, becsüli s örvendeni fog ha tehet valamit érte.

Tehát diszsihelyet kaptál

Attila testvér,

kit József néven ismer a magyar költészet... Nagy dolog ez nagyon. Egy diszsihely talán ezer pengőn is felül... s míg élte soha egy százpengős biztos állást nem tudtál szerezni. Meg kellett haldod, hogy értékeljenek — legalább is egy diszsihely erejéig — Magyar költősors — intéztük el hajdan. De ma nem intézzük el így!... Igenis, a magyar költő, író, művész részese és nagyhatású ki'ormálója mindig a magyar életnek! Petőfi, a nyelvújító... mindenütt költőbe botlunk, mikor magyar megújulásról van szó. Jöjjön el már a költők országa, illetve kenyerre is, amikor szellemi életünk nagy munkásai már életükben megbecsülést nyernek s megkapják azt a karéj kenyeret, ami az élet folytatásához elmaradhatatlanul szükséges Furcsa és groteszk: a József Attilák elpusztulnak és a Harsányi Zsoltok — gépkocsin suhannak... Uj rendezést kérünk a szellemi munkás, a magyar művész számára!

(sz.)

A HÉT

Pálóczy Horváth Lajos előadását

a magyarság eredetéről a vármegyeháza dísztermében tett házhallgatta végig. A szókimondó, bátor, izes magyar szellemű előadás élményként hatott. Külön érdekessége volt az előadásnak Pálóczy Horváthné urnő éneklése, aki magyar és keleti dalokat adott elő, hogy a dalam azonosságát bemutassa.

Uj borbély és fodrász árszabály Désen

A Dési Férfi és Nőifodrász Ipari Szakosztály 1942. január 30-án tartott közgyűlése által megállapított irányárak. **Férfiak részére:** Beretválás 50 fillér, Beretválás fésüléssel 60 fillér, Külön fésülés 30 fillér, Hajvágás ollóval 80 fillér, Hajvágás géppel 60 fillér, Gyermek hajvágás ollóval 50 fillér, Fejberetválás 1.10 fillér, Női hajvágás 70-80 fillér, Fejmosás 90 fillér, Manikűr 80 fillér, Razolozás 60-70 fillér. **Bérlés:** Mindennapi beretválás 11 Pengő. Heti négyszeri beretválás 8 P. Heti háromszori beretválás 6 P. Heti kétszeri beretválás 4 P. Bérléjegy tíz számmal 4,50 P. **Nők részére:** Vasondolás 1.10 fillér, Vizondolás 1.40 fillér, Hajmosás 80 fillér, Hajvágás 70-80 fillér, Manikűr 80 fillér, Vasondolás, igazítás 60 fillértől, Hajszőkítés 4.40 fillértől. Hajfestés 9,90 fillértől Hajszőkítés, javítás 3.30 fillértől, Kifésülés 40 fillér, Villanyondolás 11 Pengőtől. — Üzleten kívüli kiszolgálás a fenti áraknál 100 százalékkal magasabb.

A kékesi főszolgabírói hivatal és lakások

Építésére beérkezett 15 tervpályázatot e hóban vizsgálja felül a szakértői bizottság, melynek sorában a következők foglalnak helyet többek között: Dr. Kotsis Iván műegyetemi ny. r. tanár, Vákár Tibor, Reichalt Zoltán építésmérnökök, a Magyar Mérnökök és Építésszak Nemzeti Szövetségének tagjai. A többszáz ezer pengős építkezés ügyében döntést hoznak.

— A megye 1942 évi községi, illetve háztartási költségvetését dr. Schilling János alispán és Török Sándor számvevőéségi főtanácsos vitték a belügybe. A tervezetet a kisgyűlés előzőleg tárgyalta.

Felvétel a m. kir. áll. gyógy-pedagógiai nevelő intézetbe.

Kolozsvár, Rákóczi u. 3. Felvételnél mindkét nembeli 6-10 éves korig szellemileg gyengétejtett gyermekek, akik az elemi népiskolából kimaradtak. Az intézet tanuló-otthonnal van ellátva, ahol a betegek szakszerű felügyelet mellett gondos nevelésben és tanításban részesülnek. Szegénység esetében, úgy az ellátás, mint a tanítás ingyenes. Az 1942-43. iskolai évre a felvételi kérvényeket májusig kell beadni az intézet igazgatóságához. Felvilágosítással és nyomtatvánnyal az intézet igazgatósága levélbeli megkeresésre,

vagy személyes megjelenésnél készséggel szolgál.

A megyei Nemzeti Színház renoválása

céljára 50 ezer pengőt kért a megye a kultusz tárcától, ahol azonban, sajnos, nincs rá fedezett s így az összeget kölcsönként kell felvenni — aminek kamatait a kultuszminisztérium vállalta. Az 50 ezer pengőből a színpad, nézőtér modernizálását ejtik meg — nagyobb átépítésekre később kerül sor.

A Magyar Csillag áprilisi száma

Irodalmi esemény a Magyar Csillag áprilisi számának egész sor közleménye. A szám vezető helyén Babits Mihály két kiadatlan versét adja; Veres Péter a magyar írók összefogásáért száll sikra cikkében; Török Sophie Babits hátrahagyott népi színjátékát ismerteti; Illés Gyula a régi és az új parasztabrázolásról ír; Márai Sándor készülő drámájának nagy jelenetét közli; Németh László tanulmánya a magyarság európai hivatásáról szól; Keresztury Dezső Kodolányi írói arcképét rajzolja meg. A szám külön érdekessége Csinszka kiadatlan levele Ady Endre édesanyjához. A szám további husz szépirodalmi és kritikai közleményt közöl. A husvétii szám ára 2.— P. Negyedévi előfizetés 6.— P. Vilmos császár-ut 34.

Az üzletállomány jelentékeny emelkedéséről számol be a Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár mérlege

(Kolozsvár.) — A Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár R. T. igazgatósága gróf Beldi Kálmán felsőházi tag, az Erdélyrészi Gazdasági Tanács elnökének elnöklése alatt tolyó hó 10-én tartott ülésében megállapította az intézet 1941. évi mérlegét és eredményszámát.

Az intézet mérlege minden vonatkozásban az üzleti állomány örvendetes fejlődéséről tesz tanubizonyságot.

A betétállomány az előző évvel szemben közel 800.000 pengővel, tehát 16%-al emelkedett és ezáltal meghaladja a 6 millió pengőt, ami az intézet iránt megnyilvánuló általános bizalom örvendetes jele.

Ennél még jelentékenyebben emelkedett az intézet kihelyezési állománya, amennyiben a váltótárca és adósk tétele az előző évi 4.400.000 pengővel szemben több mint 5.800.000 pengőt tesz ki.

Az intézet készpénzállománya, valamint girószámlán és pénzüzeteknél fennálló követelése a mérlegben 687.396,98 pengővel szerepelnek. A készpénzkészlet és bankári követelések valamint a három és fél millió pengőt meghaladó váltótárca tehát több, mint 70%-át teszik ki a betétállomálynak.

Alsógyékényesi körjegyzőség

671—1942 sz.

Feladési hirdetés

Az alsógyékényesi körjegyzőség eladja Kodor községnek juttatott földbirtok-reformos erdő 1941—42. évre kijelölt mintegy 1,85 kat. holdon tövön álló mintegy 65 ürm. tűzifa és 100 ürm. ágára becsült fatömegét. Kiküldési ára: 568 P., ötszázharminnyolc Pengő. Bányapénz a kiküldési ár 10 százaléka. Az árverés ideje: 1942 április 25-én délelőtt 10 órakor a körjegyzői irodában Alsógyékényesen. Az árverési feltételek a körjegyzőség irodájában és a dési m. kir. erdőfelügyelőségénél megtekinthetők. *Körjegyzőség.*

Vigyázat!

A Darmol hashajtót utánozzák. Ügyeljen, mert minden tablettán a „DARMOL” szónak és T alakú bevágásnak kell lenni. Kimondottan eredeti csomagolásban kérje.

DARMOL

Nagysikerű magyar gazdasági napot tartott az EMGE Nyiresen

(Dés.) Szolnok-Doboka vármegye gazdasági közönségének hatalmas megmozdulása jegyében tartották meg a nyiresi Gazdasági napot.

Réggel 8 órakor gyülekeznek a környékbeli gazdaságok küldöttségei. Az ünnepelőbe öltözött kisgazdák között ott látjuk a vendéglátó nyiresiek csoportjában a somkeréki, sajszentandrás, sajóudvarhelyi, felőri, cic-hegyi, dési, bálványosvárai, árpástói, szentmargitai, szépkegyerüszentmártoni EMGE gazdaságok küldöttségét. Mintegy három ezer embert.

Egymásután érkeznek Fehérvári Károly és Szilágyi Ferenc országgyűlési képviselők, Balogh László az EMGE Központ felügyelője, Hollóssy Béla főszolgabíró, Dr. Máriássy Béla a kolozsvári gazdasági akadémia alhatenyészési tanszék tanára, Dr. Vékás József az Erdélyi Párt Szolnok-Doboka vármegyei tagozatának elnöke, Bányai Sándor titkár, Beretvás Zsigmond m. kir. gazdasági felügyelő, Dr. Schärnbech István törvényhatósági m. kir. állatorvos, Makkay Endre népművelésügyi titkár, Boróczy Márta a vármegyei Közlölet Szövetkezet képviselője Pálvölgyi István az Alsódunántuli Mezőgazdasági Kamara főintézője, Hatfaludy Bertalan szilágytői földbirtokos, Kése Attila sajóudvarhelyi ref. lelkész, Hegyi János bálványosvárai ref. lelkész, Ispán Márton Mikeházi főjegyző, Antal Dániel az Erdélyi Magyar Gazdasági Egylet kerületi kirendeltségi vezetője, Csákány Miklós h. vezető. Gróf Logothetti Zoltán EMGE fogalmazó és az EMGE kerületi kirendeltség tisztviselő kara.

A gazdasági istentisztelettel kezdődött, utána a község terén kezdetét vette a Gazdasági nap.

Veres László ref. lelkész a nyiresi gazdaság tanácsadója üvözlötte az EMGE vezetőségét és a vendégeket, majd Balogh László az EMGE Központ felügyelője az EMGE Elnökség nevében megnyitotta a Gazdasági napot.

Gróf Logothetti Zoltán EMGE fogalmazó nagysikerű előadást tartott a négyzetes kukorica műveléséről, Antal Dániel EMGE kerületi kirendeltség vezető a nyiresi gazdaság munkájáról beszélt, Rámutatott arra, hogy a nyiresi magyar gazdaság a munka, hűség és a megfontoltság jellemzi. Füleki István nyiresi gazdasági tag beszámolt a Péti-só műtrágyával kapcsolatos tapasztalatairól. Ezután Fehérvári Károly országgyűlési képviselő tartotta meg előadását, „mit vár az ország a magyar kisgazdától”, előadásában utmutatót adott a magyar gazdaságnak, hogy mit kell tenni az országépítés érdekében.

Bíró Péter somkeréki gazdasági elnök kitűnően sikerült előadásban bemutatta a somkeréki

kisgazdák kör útját a nagygazdák körig.

Hollóssy Béla főszolgabíró emelkedik szólásra, örömmel állapítja meg eredményeit annak a hatalmas munkának, amelyet az Erdélyi Magyar Gazdasági Egylet végzett és végez. Összintén kívánja, hogy sok Antal Dánielje és Veres Lászlója legyen az Erdély magyarságának, mert akkor valóra fog válni mindnyájunk kívánsága.

Balogh László EMGE Központi felügyelő a gazdasági ülést berekeszti és a vendéglátó nyiresi gazdaság házában dél-ebédre gyülekeznek.

Délután 3 órakor a gazdasági által rendezett háziipari kiállítást tekintették meg az egybegyűltek. A kiállított anyag ősi magyar motívumai példát adtak arra, hogy ezeket kell felhasználni a jövőben is. Az izlésesen összeállított kiállítás Veres Lászlóné tiszteletes asszony és a nyiresi tantestület fáradságtalan munkája.

Az állatkiállításon bemutatták a nyiresi gazdaság állatállományait színe-javát. Különösen érdekessége volt a kiállításnak a rackajuh állományának cigája kosokkal történt keresztetése, illetve a keresztetett bárányok bemutatása. Az állatbemutató bíráló bizottság tagjai élükön Dr. Máriássy Béla gazdasági akadémiai tanárral mint elnökkel és Dr. Schärnbech István törvényhatósági m. kir. állatorvossal, Beretvás Zsigmond m. kir. gazdasági felügyelővel, Antal Dániel Erdélyi Magyar Gazdasági Egylet kerületi kirendeltség vezetővel tagokkal, jó munkát végeztek.

Délután 4 órakor folytatódott a gazdasági ülések.

Dr. Schärnbech István törvényhatósági m. kir. állatorvos remek szakszerű előadásban ismertette a mételegyér és az ellene való védekezést.

Balogh László EMGE Központi felügyelő a gazdasági ülések elnöke buzdító szavakkal kiosztotta a kiállítók nyerteseinek a díjakat. Az Erdélyi Párt Szolnok-Doboka vármegyei tagozatának áldozatkészségéből 8 drb. órát juttatott erre a célra.

Felejthetetlen élményt nyújtott a nyiresi gazdasági nap, mondhatjuk: ez is országépítő munka volt!

(1.)

Szamosvidék

Nemzetpolitikai, társadalmi és közgazdasági hetilap.

Felolós kiadó és szerkesztő: Sztojka László

A „Szamosvidék” munkakörének főmunkatársai: Antal Dániel, Flórián Tibor, Huber Győző, Mohi Sándor, Varró Dezső, Gróf Wass Albert.

A kiadóhivatal vezetője: Máthé Zoltán Szamosújvári főkkiadóhivatal: „Turul” papírkereskedés, Főter 2.

Előfizetési ára egész évre magánosoknak 10 pengő. (Bankoknak, vállalatoknak, közületeknek 40 pengő). Hirdetéseket a kiadóhivatal veszi fel és azok előre fizetendők. (Helykötés nincs).

Kéziratokat nem ad vissza és nem őriz meg a szerkesztőség.